

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью Йорк, Четвер, 3-го Січня, 1907. Число 1.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, January 3, 1907. No. 1.

Христос Раждаєть ся!

Зі зьвіздою.

четверо було... Під двірськими вікнами
сиділи смирно, з відкритими на сніг головками,
звичайно, діти вже привчені змалку,
знають, що двір се річ панська, вельможна,
не се, що їх чорна, нужденна хатчина,
де ледви в бурю скоронить ся можна...

— Не знаю, чи сі бідняк ще коли мугь знати,
перед ким вони звикли гнути свою спину;
чи коли хто засяде у тіни їх хати,
щоб в довгу, сіру, вечірню годину
казати казань, як любить їм рідну
сю земельку треба, яка наче мати
їх хлібом годує; за ту безвихідну
їх нужду і за піт кровавий; як знати
їм про се треба, щоб себе відчутти
живим звеном на вселюдській путі;
але знаю, що ще змалку батогом їх вчено
перед панським порогом смирно спину гнути...

Зрптом стояли; над їх головками
звезда сіяла граними огнями —
— долі, землею, повзли криваві плями. —

Загадочна зірка, без назви, незнана,
що лиш раз в році являє ся, сьвітить
понад головами хлопської дівчорі...
Залякана, тремтяча коляда летіла
десь гень, далеко, в ті сніжні розтвори,
де пуста німа, хождна, срібно-біла...
І слухала нічка сі пісні дитячі
і сумна стала... А високі зорі
здали ся на небі, сльозаві, тремтячі
і повні войків, давленого вітхання,
жалібного плачу, тихого ридання...
Найменче з них босе, в подертій свитині
раптом умовкло... Великі, сумні очі
звернуло мовчки десь там... в пітьму ночі
і так думало: „Мій Боже, чому то, хоч нині
Христос родив ся, а так зле на сьвіті
і хати наші темні, неогріті,
і всею жмінка лиш муки в коморі?
Татуньо п'яні еще від учора,
і бють мамуню, ходь плають і хорі?
Чому в передновок люди так блідніють,
і наче тіні по межах снують ся?

А діти, хоч малі, а красти вже вміють?
А його на книжці не учать читати,
хоч він так просить, так хотівби знати,
що за млином є, далеко, в долині...

Видко, для хлопів Христос не вродив ся ще нині
бо хотай рік-річно, а колядою до двору



Марія з Дитятем.

усе ідуть хлопці — то щоб в туюж пору
вийшов хто з відтам зі словом: „Христос ся раждає“,
він в своїм житю ще не памятає...
А длячого се?...”

Дитино! Вона вже йде, отся ясна днина
що дасть тобі одвіт на всі ті питання...

Вона іде, хоч днесь кругом залягла темрява...
Коб лиш не зминула ся хвиля як огниста лява...
Коб лиш вона не повторила до віку нового
Кровавим громом пімсти твого: Длячого!...

(Конопнічка).

Петро Назан.

Щастя.

Перед престолом Богині Щастя стояла громада людей. Золотом одагнені царі, генерали, мільйонери, урядники, а там і прості, працюючі люди, голодні сироти, старі... і всі вони витягали благуючи руки до блистячого престолу Богині і всі просили тільки одного—щастя. Всі вони чулись в душі нещасливими, хотів по вигляді багатьох зовсім того не було видно.

Перший став перед престолом цар.

— „Чого тобі треба, запитала ласкаво Богиня, чого просиш в моєй ласки?“

— Щастя, Ясна Богине, сказав цар дрожаючи, щастя мені і моїй родині, коли твою ласка. Нічого більше не схилю просити у тебе.

— А чого ти бажаєш, тай кілька бажаєш? запитала Богиня.

Цар видививсь здивований. Чого і кілька треба—він не знав на це відповісти. Можеб більше гроший, думав він, може побільшення воєнної сили, можеб слави... Чогож і кілька мені до щастя потрібно?

Но Богиня перервала его думку.—„Кажі скоро, бо других треба вислухати.“

— Нехайже... На полудне від мого царства є земля мого сусіда, гарнійша богато від моєї. Прозволь мені її забрати.

— А чи тоді будеш щасливий? запитала Богиня.

— Буду, если вислухаєш мою просьбу.

— Йди і бери о що просивсь і більше не вертайся.

Тепер приступив оден з виспих урядників.

— Чого ти бажаєш, запитала Богиня.

— Щастя, Ясна Богине, відповів урядник.

— Чого і кілька до щастя потребуєш?

— Чого і кілька? Гм! Дай мені більше успіху в усім, як другим моїм товаришам. Я хочу всіх їх випередити.

— Маєш, о що просиш, сказала Богиня. Йди і не вертайся.

В слід за урядником прийшов до престолу багатий промисловець. Лице чисто підголене, підборіддя заокруглене, рости середнього, присадкуватий.

— Щастя, Богине.

— Чого і кілька до щастя потребуєш?

— Кілько? Нехай буде два мільйони доларів, що не достає мені до одного важного підприємства. Дай мені їх.

— Ось вони! Йди і не вертайся.

Вкінці став перед престолом робітник найновішої молоді класи. Він чув себе зовсім свободним, не кланявся, не дрожав. Лице Богині перед его суворостію значно сповнажало. Но робітник ще грізнійше давився на золотий престол, наче бажав своїм поглядом перевернути его. Видно, він не хотів просити.

— Чого і кілька жадает, запитала Богиня.

— Жадаю, що мені належить ся, а чого я не маю, сказав твердо робітник. Другі, що мають все до життя, випередили мене, щоб просити і того, що їм до щастя потрібно. А я, що жадаю ледво того, що мені до життя потрібно, чекаю і дочекаюсь не можу. Де правда?

— Чогож ти властиво жадает до твого щастя?

— До мого щастя? Накорми всіх тих, що тут зомую, одагни тих, яким нічим прикрити свого тіла, навчи тих, яким відбато можливість вчити ся, а я буду щасливий.

Богиня мовчала.

— Я не жадаю від тебе багато, говорив дальше чоловік, я жадаю власне тільки, кілька маю право жадати. Мої попередники ждали щастя свого власного, щастя, яке сполучене з кривдою другого,—я жадаю щастя загального. Здайся, щоб не було нещасливого, щоб не лавували одні над другими, дай всім однакову науку, тоді доперва я буду задоволений. І як довго не вволим моїй просьбі, я не перестану тобі доскучати. Даєш другим чуже, давай мені моє!

Но Богиня уперто мовчала, а робітник ждав і що раз то грізнійше дивив ся на золотокований престол і на убогих людей, що товпились поза ним і рівнож як і він щастя доминались.

Видішов цар від Богині діставши землю свого сусіда і начеб то чув ся задоволеним. Але по хвили подумав: „Чи справді я нині щасливий? Чи то вже нове щасте, чи не можна було дістати вже більше? Чому було не сказати, що хочу землі, що на північ, захід і захід від мене? Алеж за моєю новою посілостю є земля еще краща. Чому було не сказати, що хочу всьої землі зругом мене, або докладнійше, що хочу всьої землі о якій подумав. Чиж мені від нової землі хоч одрбину покращало? Хіба нині я щасливіший, як перед тим? Недармо она питає: Чого і кілька треба? Ні, я не є щасливий.“

І урядник діставши чого бажав, чув ся щасливим тільки одну хвилину. „Чомуб було не сказати, що хочу відразу стати царем і бувби став без клопоту і

борби з моїми товаришами. думав урядник. Чомуб не сказати, що хочу бути багатішим від усіх, мудрішим... Чомуб... Хібаж я нині задоволений?“

Зовсім, як попередні думав і промисловець. „Чому не сказав, що хочу десять, або хочби сто, або навіть... Хіба місця на них в мене не було? От другі ще більше мають, а бідак против них. І знов до свіжого підприємства нема з чим братись. Хіба не та журба мучить мене, що перед тим? І сама ще питає: кілька тобі треба? Ну і поправді сказавши кілька мені треба? Зовсім не знаю!“

Тільки робітник не відходив. Він не дістав, чого просив і уперто стояв і доминав ся. „Проси в мене, що другі просять, а дам тобі,“ сказала ще раз Богиня. „Ні, сказав робітник, ти даєш мені чуже, а я хочу тільки свого власного. Дай мені его!“ І лише Богині під острым зором робітника почало лагідніти—здавалось, що і его жадане вскорі буде виповнене.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Децембер 1906.

За померших членів, їх жінок і за случай каліцтва:	
Відд. 14. Параска, жена А. Валеско-го, умерла Нов. 10, 1906.....	1000 дол.
Відд. 23. Иван Савко, умер Нов. 19, 1906.....	1000
Відд. 40. Петро Федач, умер Дец. 15, 1906.....	1000
Відд. 4. Андрей Телепон, умер Дец. 24, 1906.....	700
Відд. 59. Катерина, жена Йосифа Бандривчака, умерла Нов. 11, 1906.....	400
Відд. 16. Анна, жена Василия Мигалів, умерла Нов. 27, 1906.....	400
Відд. 58. Зофія, жена Андрея Червеняка, умерла Дец. 3, 1906.....	400
Відд. 3. Катрина, жена Андрея Хованець, умерла Дец. 10, 1906.....	400
Відд. 3. Григорій Борсук, за нездібність до праці.....	100
Разом.....	5400.00
Платня головних урядників за Окт. Адміністрація „Союза“ за Октябрь.....	155.00
Весь розхід вносить.....	161.13
Разом.....	5716.13

Розмет платить 6.627 членів записаних на ціле посмертне і 568 членів записаних на пів посмертного. Крім того кожний член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент. Разом платить: членів на ціле посмертне 97 центів а на половину посмертного 56 центів.

К. Курчів, председатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаронь, касієр.

В справі канадійської школи.

Справу канадійської школи порушуємо з нагоди одної дописі з Востока, Аля. Головні токчи дописі головно особистої натури, хоч годі не утеречи в ній признак загальнійшого характеру. Автор дописі п. Стеф. Гудзуватий особисто заангажований в справі яко будівничий — контрактор жалуге ся на організатора шкіл в Альберті п. Флечера, який попри організацію шкіл обов'язаний, як пише автор згаданої дописі—служити людям на їх власне бажане добро раду в довершено будови школи і згичуванню для них учителя, жалуге ся іменю за те, що з причини самого п. Флечера потерпів грошеву [страту. Нас дивує, що контрактор не годив ся з трестісами шкільними, які будучи Русинами булиб припилювали, щоб школи викінчено в означенім речинці для їх власної користі. Чому контрактор мав до діла з самим Флечером нам не відомо і цікаво булоб дізнатись про се. А що п. Флечер не сповнив своїх з'обов'язань супроти контрактора, за се повинен покривджений в правний спосіб упитнутись, а не збувати сего „зай там“

тим більше, що п. Флечер як пише п. С. І. організує в сей спосіб школи в цілій Альберті.

Нам відомо приміром, що в самій Альберті на Бівер—кріку громада полагала сама справу будови школи без помочи п. Флечера і прийняла на свое велике вдоволене русько-англійського учителя, розумієть ся в порозумінню з шкільними властями. Та не скрізь одні люди. Трапляєть ся, що Русини головно з Буковини відпекують ся школи, як чорт св'язаної води.

Цікаво що п. Флечер вистарав ся учителя англійського а не русько-англ. В Канаді прецінь прислугує право вимово для Русинів на школи з русько-англ. викладовим язиком. А прийняте сего чи того учителя залежить від шкільних трестісів з апробатою шкільних властей, значить, достатний учитель мусить мати відповідну своему званку кваліфікацію.

Отже без згоди трестісів п. Флечер не мав ніякого права накатади громаді своєвольно учителя і нам здаєть ся, що тут хтось таки з руських „патриотів“.

З того всего виходить, що тут або п. Флечер са-

мовільно ділав для якої не будь своєї користі, числячи на несвідомість людей, або що в тім криєть ся тенденція ряду в Альберті приспівати ділс асиміляції, себто винародовлення Русинів в користь пануючої нації англійської, або вкінці як вже ми сказали вище, завинили деякі руські „патриоти“.

Сяк чи так справа неясна і пожаданим є, щоб хтось в свідомих Русинів в Альберті справу провірів і вияснив для правди і добра загалу Русинів в Альберті.

Відповідь п. Ю. Сиротю-кови.

В 47 числі Свободи вичитав я статю п. Ю. Сиротюка про Руский сминар без рускої мови і на се задумав я відповісти хоч короткими словами.

Рускі хлопці котрі учуть ся у ті школі не виходят на учителів з свого власного задумання але переходят через руки висшого степеня а п. Ю. Сиротюк, бо з тих учеників не є жаден учителем аж доти доки не до сягне того становища, бо як звісно кождому що учителів не вольно учити без certificate котрий дістаєсь з уряду провінціального а certificate дістає лиш той ученик котрий дійде до тої цілі.

У Вашій статії п. Ю. Сиротюк головнов точков є ся „Руский сминар без рускої мови,“ насе я Вам скажу ось що.. правда що руско англійський учитель потрафить учити по англійски так саме як учитель англійський бо як ні як він дістає certificate з уряду Манітобского. А питаєть ся кілько англійський учитель знає по руски? на' се відповідь ніц. Отже я оден думаю що ліпше трохи як ніц і кождий се само скаже.

Ви кажете що маєте відповідних людей котрі всілі знаменито виповнити той обов'язок а чому ті люди не удають ся до того обов'язку? прецінь того вольно, але тим людям віддай жалє полишити Мошкоу бару а подругім разі таких людей котрі би могли виповнити знаменито той обов'язок не так много находить ся у сім краю.

І еще Вам скажу п. Ю. Сиротюк що як Вашем дітим за мало' трохи то найміть для них опікуна і вишліть їх до старого краю де они научуть ся більше по руски як инші в Канаді бо як звісно кождому в яких силах старано в старім краю виучувати хлопських дітей.

А ти Канадійська молодіже не дивуй ся сему а все май на думці що як буде тебе учити руско англійски учитель то будь певна що будеш уміти так добре по англійске як і ті котрих учит англійський учитель, ще і по руски будеш знати ліпше як сам п. Ю. Сиротюк.

З поважанем

Василь Мороз.

Insinger, P. O., Sask.

Повиште письмо п. 1 роза надруковане досло так як оно було нам надслане, — вказує найліпше як дуже потреба учителя рускої мови для руского семинара у Вініпегу. Ред.

Росіяне а Кацапи.

За зраду конають згідно кождого зрадника мов собаку не тільки ті яких він зраджував, але, що важнійше навіть ті, до яких він приставив ся, яким служив за плату гідну евангельського Юди. Коли Юда продав за тридцять сребренників Христа і побачив що убив свого учителя, зворушило ся его приспане сумління і він розкавав ся: пішов до жадівської старшини, щоб віддати вторговані гроші, але старшина не хотіла прийняти на його, а члени відвертали ся з почуте ду. Розкааний Юда оставивши і повисив ся. Повисив ся міг знести погорди, що стрів го з боку тих, у яких служив, але міг знести лишньої кари, якою є згідливе копнене ногою сего до яких ластив ся.

Щось подібного трафилось і Львові нашим дожороним зрадникам-кацапам, які мов собаки ластять ся до Росиянів а наших хаснів переконують, що вони Москалі. Між одних а другим випадком західять аба та ріжниця, що кацапи діставши копіяка не вивішали ся по приміру свого праотця Юди. Се об'ясняєть ся тим, що в Юди було а таке почуте людської гідности і неміг пережити сеї погорди з боку тих, яким запродав ся, а у кацапів нема ні почуті ні сумління кацапови харкнути в лице, йому відает ся, що хтось позав його солодошам, він не сівний відчутти найтяжшої обиди.

Річ мала ся так:

У Львові є тепер багато росских студентів, які ходять на університет, та політехніку. Щоб не х самонасам рішати вони збіли до себе і в тій цілі скликали товаришів сходили в одній з львівських каварень. В запрошеннях писаних по російски, було сказано, що се мають бути сходили „русских студентов. Академіки кацапи погруппують ся в сесту товариств „Друг“ чомусь увалили собі, що то і їх просять також і усі вибрали ся до каварні. Росияни порадили ся і ухвалили знайти на свої вібрания иншу хату, бо сходили ся в каварні було нїяково. Наші кацапи предложили Росиянам, щоб вони зішли ся у „Друг“. Позаяк Росияни не знали в яких мають до діла, тому дехто з них, що знав галицькі відносини, об'яснив товаришів, що кацапи хочуть, щоб українці стали Росиянами, щоб они вихваляють Росию, козацькі нагаї і сьпіввають „Боже царя храни“ (російській гимн). Коли Росияне довідали ся, перестали говорити з кацапами, які ластили ся коло них, як собаки, і не лише, не згодили ся зійтись у „Друг“, але навіть заборонили кацапам приходити на свої вібрания. Кацапи не сподівали ся такого сорому, „позражені“, як вони кажуть, бо забули сердечі нашу народну приповідку „котий по заслузі“. Хотіли приблизити ся, але Росияне копнули їх, бо ві зраджавали не хоче приставати ніяка мордада людина. Врід сего вислав оден Росиянин лист до тов. „Друг“, який подаємо вище:

Лист сей звучить: Ви просили нас, щоб ми зішли ся у вашому товаристві, ми, яких в рідного краю викинула недоля, які беззахисні сиротами блукаємо поміж чужинцями. На наше

Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.Terms: Two dollars a year.
Established 1893Advertising rates furnished
on application.**„Свобода“**часопис для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в Четвер
і коштує:В Америці на 12 місяців ...\$2.00
До старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців ...\$1.00Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на Ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Білицької“ Старий
Берлінська 14, Київ.Оплатувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посылати в радіотрова-
ній листі, або через експресовий, або
чековий money order (моні ордер). Мо-
ну ордер, то є картонку, котру доставляє
сіл поштаря або агента на експресовім
офісі, цінають нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

„SWOBODA“

184 Hudson St., New York.

Ато хоче, щоб його адрес змі-
нили мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Христос Раждаєть ся!**Всім членам „Р. Н. Союзу“
і всім Русинам-Українцям
в Америці живу веселих
свят Родження Христово-
го. Прощу при нагоді за-
глядувати богато грошей на
борбу з ворогами нашої не-
щасливої а так нам любі
вітчини і заслати на руки
ред. „Свободи“.О. Ст. Макар,
дух. о. „Р. Н. Союзу“.**Слово**до місцевих організаторів
„Руского Народного Союзу“.Майже два місяці минає,
від часу коли з припору-
чення XI. Головної Конвенції
„Руского Народного Союзу“
понастановляв я Вас місце-
вими організаторами. Яка
ціль сего організаторства,
знаєте добре, однак не за-
вадять, думаю, если вині
ще кілька слів про се ска-
жу.Як Вам звісно, „Р. Н.
Союз“, се одна з найстар-
ших наших допомогових ор-
ганізацій, а в додатку гор-
диться тим, що єсть ор-
ганізацією чисто руско-на-
родною. Сей наш „Р. Н. Со-
юз“ за час свого дванаї-
цятьлітнього існування об-
тер слези вже не одній
жінці по смерті єї мужа,
і не одним сиротатом по
смерті їх вітця або мате-
ри, споміг неодного каліку,
а сли міг, то жертвував і
на народні цілі, словом
виконував свою задачу як
міг найліпше.Задумавшись над тим
чим на хвилю, не оден
певно скаже: „Щож біль-
ше можна ждати від „Р.
Н. Союзу“? „Союз“ пре-
тінє робить для руского
варода в Америці все що
в его силі, значить, намРусинам не остає нічого,
як лише всею силою гор-
нутись до того „Р. Н. Со-
юзу“, записуватись в его
члени! Так, хто так каже
і робить, той справді гово-
рить і робить зовсім розум-
но, і я не бачу, щоби че-
сний і здоровомислячий Ру-
син чи Русинка в Америці
могли щось ліпшого зро-
бити, як станути під пра-
пор „Р. Н. Союзу“ і впи-
сати ся в его члени. Але
чи в дійсности оно так ді-
єсь? — Ні, на жаль мушу
сказати, що на ті сотки ти-
сяч Русинів, які прожива-
ють в Америці, лиш дуже
мале число є таких, що
суть членами тої нашої ру-
ско-народної спомогаючої
інституції.Алеж бо се ще не дає
нам права закладати рук
і спокійно приглядатись,
як Русини гурмою ідуть
до чужих, ворожих нам ор-
ганізацій, щоб їх кути ви-
тарати. Ми мусимо самі се-
бе спитати, чи має так бу-
ти і на дальше?Не лиш я оден, але кра-
зі мною тисячі свідомих,
патріотичних Русинів пев-
но скажуть, що ні, що даль-
ше так не повинно бути і
власне той до сеї пори сла-
бий результат позичен нам
додати принуки, заохоти і
витревалости до дальшої
праці на поли організацій-
нім.Але як генерал війни не
може виграти сам, тільки
при помочи тисячів своїх
воєнків, так і тут річ маєє.
Оден-двох людей хочби і
найспосібніших і найліп-
шої волі, не зроблять бо-
гато, не зможуть притя-
гнути много людей до „Р.
Н. Союзу“, если другі їм
в тім не допоможуть. Тут
треба всім взятись до пра-
ці і аж тоді доперва мо-
жемо надіятись пожаданих
успіхів і власне в тій цілі,
щоби сю справу наперед
посунути, установив я Вас
місцевими організаторами
„Р. Н. Союзу“. І Ви, мі-
сцеві організатори, є тим
людьми, що при добрій во-
лі і охоті зможете зробити
богато добра для Ваших
братів і для „Рус. Нар. Со-
юзу“.Во і хтож, як не Ви?
Чиж не Ви живете по всіх
закутках великої та широ-
кої Америки? Хтож, як не
Ви, найбільше сходять ся
з нашими людьми дома і
при роботі?Ще раз кажу, що Ви.
Від Вас, дорогі Братя, за-
лежить розвій нашої сла-
вної організації і на Вас по-
кладаю я найбільшу надію.
За час двомісячної Вашої
діяльності, вже декотрі з
Вас поробили досить кра-
сний успіхи, чого доказом
нехай буде хочби те, що в
місяцю Децембру присту-
пило до „Р. Н. Союзу“ по-
над 500 членів. Але то
все лише початок. В бу-
дучности сподіюсь від Вас
далеко краших успіхів.Правда, не все маєє до
сего відповідну нагоду, але
незабудьте користати з ко-
жоді вільної хвили і посвя-
тити єї для добра і розвит-
ку нашої організації. Ста-
райтесь поваскувати прикождй спосібности нових
членів.Ось і тепер надходить
час, коли можете багато
зробити. Надходять Свята
Родження Христового, час
в котрім будете вільніші
від праці, час в котрім бу-
дете мати спосібність ба-
читись і поговорити зі сво-
їми знакомими і час коли
будете могли написати мно-
го нових членів до „Р. Н.
Союзу“.Тож прошу Вас не дар-
муйте, і де тільки лучить
ся нагода, переконуюте
своїх братів-Русинів, що
організація се наш маєток
в Америці, а охочих запи-
суйте до „Союзу“.І нехай те слово „обова-
зок“, котрий я на Вас vlo-
жив і з котрого колись му-
шу здати рахунок, жене
Вас до сеї чесної, патрі-
отичної праці.Старайтесь, щоб в місяцю
січню (Януару) придбати
бодай оден тисяч нових
членів для „Р. Н. Союзу“.
Покажіть людям, що Ви не
тільки Русини, але добрі
робітники-патріоти і умі-
єте потрудитись коло сво-
єї рідної організації.Если з Вас котрий знає,
що деєє на поблизькім
плейзі коло Вас живуть
Русини, а не належать ще
до „Р. Н. Союзу“, поста-
райтесь до них сейчас пої-
хати і заложити їм брат-
ство та вписати їх в члени
„Р. Н. Союзу“.При тій спосібности же-
лаю Вам, як також місце-
вим урядникам і всім чле-
нам „Р. Н. Союзу“ весе-
лих і щасливих Свят Рож-
дства Христового, а Вас,
панове місцеві організо-
тори, звиваю ще раз: беріть
ся до діла з Богом вперед!
Христос Раждаєть ся!С. Ждовський,
Головний секр. і організатор „Р. Н. С.“**Рік 1906**належить вже до історії,
тому не від річи мабуть
буде нагадати собі бодай
деякі важніші події, що
лучились протягом мину-
лих 12 місяців.Почнемо від найблизшого,
себто від нашої американь-
ської Руси.У нас в Злучених Дер-
жавах лучились ось які
події:Збірка на Боевий Фонд в
Галичині і Фонд Револю-
ційної Української Партії,
теперішної Української Со-
ціал Демократичної Робіт-
ничої Партії.Конвенції Союзу, Соеди-
нення, Общества Р. Бр.Побудовано кілька цер-
ков, відбулось кілька теа-
тральних представлень, ве-
черків і засновано кілька-
десять братств і т. п.
З конвенцій найважнішою
була конвенція Союзу, бо
цілковито зреформувала сю
організацію і ціннула її
на нову дорогу. Від часу
сеї реформи почав ся ско-
рий зріст Союзу і нові
члени приступають гуртом
до него, як се показують
справозданя за послідних
кілька місяців. Конвенції
Соединенія і Общества за-
мітна хіба тим, що лиш-
ли все по старому.Збірка на Боевий Фонд в
Галичині і фонд Р. У. П.
показали, що в Америці
маємо вже споре число
Русинів, яким не байдужна
дола їхніх братів в старім
краю і они не відказують
ся помочи їм в потребі.Про інші справи гово-
рити не станем — бо они
не представляють собою
нічого нового. Се лише
природні обяви чисельного
зросту нашої імїграції.Як потішаючий обьяв
мусим зазначити, що ми-
нулого року трохи прити-
хла сварка між Русинами
по часописах і по плейзах.До невідрадних фактів
треба зачислити, що з ви-
давництва часово перестали
виходити а айрискі біскупи
чим раз тісніше затиска-
ють петлю на шії греко-
католиків (дави події в Ше-
нандорі, Па. і деінде.)Робота в Злучених Дер-
жавах ішла загалом добре.На канадійській Руси за-
мітніші події такі:Організація кількадеся-
тих руско-англійських шкіл,
засноване читальні в Вини-
пегу, закупо дому тов.
ім. Шевченка, засноване
Канадійського Р. Н. Союзу
і Вільнодумної Українсько-
Федератії, конвенція неза-
висимої церкви, зріст не-
зависимої церкви, віче в
Вінпегу, кілька представ-
лень, нових читалень.Жива в Канаді випали
загалом дуже добре, тому
минулий рік причинив ся
немало до поліпшення ма-
теріального бутя руских
фармерів.Про бразилійську Русь не
можемо багато сказати. Она
і нечисельна і не дає ве-
лких ознак житя. Кілька
дописів до „Свободи“ і
старокраєвих часописей ось
і все, звідки публіка могла
дещо про ню довідатись.
Борба оо. Василіан зі світ-
ськими людьми не устала;
помер одинокий світський
святик о. Роздольский.
Деякі Русини заявляли пу-
блично свої австрійські вір-
нопідданчі почування...На галицькій Руси іде
дальше робота економічна,
політична, просвітна і др.
Наслідки сеї роботи скрізь
видні. Виборча реформа під-
няла на ноги весь нарід,
але противники єї мали
сильніші плечі і Русини
остали покривджені.На Буковині народна пра-
ця також не вгаєє, лиш
на угорській Руси як давно
так і тепер усе спить сном
блаженних.За те російська Україна
завдяки подихови револю-
ції воскресла до нового жи-
тя. Українські часописи та
товариства виростили як
гриби по дощі, друкова-
лись українські книжки, а
свідомість народна росла
не по дням, а по годинам
так, що навіть ті російські
Українці, які живуть в А-
мериці недовгий ще час,
не можуть собі уявити, чи
се сон лише, чи справжня
дійсність.Але вертаймо назад до
Америци.Минулий рік був тут ро-
ком „prosperity“, себто до-
бробуту. Капіталісти аме-риканські позаробляли ве-
ликі гроші, капнуло і ро-
бітникам дещо з того в ви-
ді підвиснення платні, хоч
се підвиснене не стоїть в
жадній пропорції до сего,
як здорожало жите. Амери-
канські товари здобувають
собі чимраз ширші ринки,
їде будівля панамського
каналу. Свідомість робіт-
нича росте, чого доказом
минулі вибори, але не так
скоро, як би то бажалось.
„Prosperity“ затемнює їх
очи, она потреває ще рік,
два, може і більше, але
крах прийти мусить. По-
ємох товстих коровах при-
де і сім худих і тоді ро-
бітники побачать, що да-
ремно час переспали.Япан після війни взяв
ся до роботи дома і росте
скоро, дуже скоро так, що
і Злучені Держави почина-
ють его боятись.Та не лиш Япан, але і
задеревілі доси Хіни кину-
лись горячково до праці.
Десятки тисяч молодих
Хинців вчать ся по аяпань-
ських висших школах та у
ніверситетах — відроджене
Монголів недалеко.В Росії революцію здав-
лено по части, але єї не
вбито. Уряд арештував та
вбивав многих, але і рево-
люціонери не дармували.
Горячкова агітація виборча
з боку поступових елемен-
тів дасть мабуть більшість
послів нової Думи сим по-
сліднім, а не урядови. Сам
уряд російський нахилив ся
і ще й тепер є в грошевих
хлопотах. По многих про-
вінціях страшний голод.В Австрії кипіла агітація
за виборчою реформою, яку
вкінці ухвалено, але з ве-
ликою кривдою для Руси-
нів.В Німеччині розв'язано
райхстаг, щоби знизити о-
позицію, передовсім соці-
ялістів і клерикалів.У Франції варить ся не-
наче в катлі. Розділ церкви
від держави займає там
уми всіх. Католицьке фран-
цузьке духовенство молить
ся і проклинає тих, що сю
біду викликали, але ходу
подій сим не годнізмінити.
Подібний дух проявляєсь і
в Іспанії.Ось і перегляд деяких
подій з минулого року, хоч
й дуже неповний.А щож новий рік нам
принесе? Звичайно чудів,
якихсь нагайх та надпри-
родних змін сподівати ся
годи, бо події сегорічні му-
стять зависіти від тих, що
стались минулого року. Од-
нак в міру зрозуміння ходу
подій і духа часу люди мо-
гут до певного степеня
будучність собі укладати.
Те саме можемо зробити і
ми Русини, тільки менче
плачу та нарікань, а біль-
ше енергії та витревалости
в праці.Всім Русинам американь-
ским жєлає веселих Свят
і щасливого Нового Року
Редакція „Свободи“.**Потреба грошей!**Головний Комітет
Української соціал-
демократ. робітни-
чої партії.Пролетарі всіх країн єднай-
тесь!В 40 числі „Свободи“, в
статі „Надходять слухинийчас!“, шановна Редакція,
запрохуючи своїх читачів
до даток на хлопський
страйк в Галичині, рівно-
часно повідомляє, що вона,
в числі прочих, замикає
складки і на Українську
соц.-демокр. партію
(раніш „Р. У. П.“) через
те, що як каже Редакція,
„знаємо з достовірних же-
рел, що українські рево-
люціонери в Росії мають
досить гроша і збірка на-
ша мала на меті головно
виявити їм симпатії аме-
риканських українців, а не
дати якусь більшу мате-
ріальну поміч“.Не дотикуючись остан-
нього твердження, Бюро Го-
ловного Комітету У. С. Д.
Р. П. має як найрішучіше
заперечити проти першого
категоричного твердження,
що ніби-то „українські ре-
волюціонери в Росії мають
досить гроша“.Власне саме тепер, коли в
Росії спала революційна
хвиля і загуляла нечувана
реакція, в жєнт, коли ре-
волюційні сили мусіли бу-
ти як найбільш напруже-
ними; коли шєреги партій-
них робітників розбиті ма-
совими арештами, коли
масове безробіття впало в
першу чергу на голови
партійних товаришів; коли
від революційного проле-
таріату відчахнулись умір-
ковані і близоруки демо-
кратичні елементи — вла-
сне тепер фінансове стано-
вище всіх революційних
партій в Росії, що прин-
ципально відкидають і
вважають за неможливі
всякі „експропріації“, а в
тім числі і становище на-
шої партії — є гірше, ніж
колиб то не було і власне
тепер, більше ніж коли
инше, революційні партії в
Росії потребують від всіх,
що спочивають справі ви-
зволєння робочого людю з
під царської корми без-
права, — морального і
матеріального підтриман-
ня.„Достовірні жєрєла“ —
представили Шановній Ре-
дакції фінансове становище
нашої партії — в неправ-
дивім світлі.Не маючи на увазі наду-
живати ласку Редакції, Бю-
ро Головного Комітету У.
С. Д. Р. Партії тим не менч
прохає Шановну Редакцію
дати місце на єторінках
„Свободи“ сьому нашому
листові і сподіваєть ся, що
вона і надалі не відмовить
ся приймати для нашої
партії датки, в разі, коли
останні були-б надіслані
кєм небудь з наших зем-
ляків в Америці для справ
революції на Україні.Най жєс революція!
З правдивим ушанованємП. Сутимка,
секретар Бюро.Подаючи отсе письмо до
відома загалу зазначуєм,
що людям, які інформували
нас про сю справу ми мали
всякі підстави вірити.Дальші євентуальні жєр-
тви в користь Української
Соц. Дем. Робітничої Партії
радо будєм приймати і ві-
дошлемо заступникам єєї
партії.

Справозданє Контрольної Комісії Р. Н. С.

з дня 20 Грудня, 1906.

Дня 20 грудня, контрольна комісія переглянула точно всі книги сдох секретарів, председателя і гол. касієра. Показало [ся, що помимо так утрудненого діловодства через розмет всі книги були в як найліпшим порядку проваджені, всі рахунки так гол. секретара як касієра і председателя згоджували ся, за що головним урядникам належить ся признанє.

Стан касовий представляє ся так:

	23.944.64
	10.226.61
Прихід за юній і юлій.....	34.171.25
Розхід за юній і юлій.....	13.588.28
Готівка до кінця юлія.....	20.582.97
Прихід за Август з розмету.....	5.964.65
Довги за попередні місяці.....	874.30
	6.838.95
Сирітський фонд.....	16.081.06
Резервовий „.....	128.40
Народний „.....	64.20
Бідних „.....	64.20
Розпорядимий фонд.....	10.169.17
Розхід за Август.....	914.89
Прихід за Септембер з розмету ..	4.827.12
Сирітський фонд.....	16.838.81
Резервовий „.....	254.28
Народний „.....	127.14
Бідних „.....	127.14
Розпорядимий фонд.....	8.996.46
Розхід за Септембер.....	4.990.32
Прихід за Октобер розмет.....	5.955.28
Сирітський фонд.....	17.322.78
Резервовий „.....	1.656.37
Народний „.....	192.73
Бідних „.....	192.73
Розпорядимий фонд.....	5.383.83
Розхід за Октобер.....	7.540.67
Готівка з кінцем Октобра виносить	24.758.44

Вже за короткий час видко, що Союз взрастає і то з кожним днем, бо від головної конвенції виступило всего три брацтва а то одно мало 8 членів, а друге 12, а третє в Desloge заложило собі місце в товариство. Натомість приступило 12 нових брацтв; а то:

- До ч. 138 тов. Івана Наумовича.
 „ „ 139 успенія Пр. Бог.
 „ „ 140 сьв. Михаїла.
 „ „ 141 сьв. Николая.
 „ „ 142 сьв. Іоана Крестителя.
 „ „ 143 сьв. Димитрия.
 „ „ 144 тов. Тисьмениця.
 „ „ 146 сьв. Петра і Павла.
 „ „ 147 арх. Михаїла.
 „ „ 50 сьв. Іоана Крестителя.
 „ „ 121 сьв. Іоана Крестителя.
 „ „ 94 сьв. Тройці.

Всіх членів належачих до Р. Н. С. єсть по конець Октобра 1906—7948.

З того видко, що Союз стоїть на добрій підвалині, що зискав собі велике довіріє у американських Русинів, а єсть надія, що при так совітній праці головних урядників вскорі зросте вдвоє на славу американської Руси.

Jersey City, N. J. 20 December 1906.

о. Лев Левицький, Осип Стеткевич,
С. Калакука.

Своєму батькові в Америці.

У ніч різдвяную полечу я духом по над Буг.

Від него я заверну, та піду у луг.

А звідтам вже і в село достанусь, в Боратин дорогий.

Де вік провів я так весело, веселий вік молодий.

А там і хату я загляну, де вперше світ увірив.

Де любив родичів любови промінь горячий мене грів.

І тамто з всіми звитаюсь, що серцю дорогий мені.

І там від них ся розпитаю, чи сталося що нове в селі.

Та смуток певно мя обійме, як в хату я ввійду.

Во батька свого дорогого там певно не знайду!

А деж то він тепер діваєсь? тоді на думку ми прийде.

Він певно за морем з роботи спочить ся ніч іде.

Кому ж то овочі із праці тяжкої сеї споживать?

Він хоче їх родині за море в старий край післать.

Щоб нужду відогнати, синам своїм поміч дати.

Науку собі роздобуть, науки сонце те пізнати.

Жате гірке синам украсить, для них долю раз придбати.

Іх щастем повним оросити, життя ім жерело дати.

Так дайже Боже ему здоровля, багатства зискати для синав.

Його син

Павло Ган,

ученик IV. класи рускої гімназії в Перемишлі, Гал.

Чи не безголове?

(Конець.)

Коли татунцьо скінчив сю причту, я дізнав вражіння, як колиб найлютіше жало поганої гадюки впилося в моє серце, кров закипіла в моїх жилах, якась невидима сила потрясла цілком моїм організмом і я вже хотів крикнути: Правду сказав еси старий фарисею! Але мені причув ся якийсь страшений гриміт — я опаматав ся і подумав собі таке: Признавесь ся старий фарисею до своєї вини, котру ти поповнив і за котру не вмиєш доки лиха не зазнаєш і тяжко не відпокутуєш. Абож ся причта не стосуєсь як раз до тебе самого? У нас був добрий, працьовитий и примірний сьвященик о. Підгорецький. Працював у нас за сім літ, з'організовав як найбільшу парафію, з'організовав братства мужескі і сестричні, за его старанем побудовано прекрасну церкву, посплачувано тяжкі позички (ноти банкові), з'організовав руску школу, сьпів музикальний, відділ Союзу числив понад 200 членів, в парохії був спокій, любов братня, словом привів руску парохію до найкращого розцвітту.

Но старий хитрий тато смотрив на тое все заздрисним ненажерним оком, чатував як кіт на миш і робив тихцем свої приготування на свою жертву, бо писав листи до своїх підручних хрунів, ті листи мав я щастє читати і мову подати до публичної відомости. І ось наш сивоволосий миротворець дістав ченс. О. Підгорецький захопив так, що мусів їхати на контри відпочити та полишив заступника в церкві о. Гривнака.—А наш тато бух в гостину! І нуж справляти кермеш, бочками пиво, фляхами палінку по хатах своїх „крайнові вірненьких діточок сестер і братів лемков...“ І сьпівали могоя благая літа—татунцєви — а вон з о. Підгорецьким безбожним радикалом!..

Коли упорав ся з вірним стадом, старий зачесав сиву чуприну—і до айриского владика на коліна:— „Прийміть ваше преосвященство і позвольте мені збирати долари в Джерзіситській рускій церкві—там вже все готове. Я єдиний вам преданий і вірний католик аж до смерті—а не такий поганин як о. Підгорецький... Все буде мое і ваше“! Ну і пішло все як по маслі хитрому лисови. Але чесні люде, що працювали з своїм сьвящеником наробили крику, ляменту, пішов процес—і старий крутило побачивши, що нема для него жнив, забрав свою бахтаньку і помуфовав в город Оліфант—робити другу парафію...

Но за своїх вірників в Jersey City не забув. Він послав ім свою праву руку—се є нам теперішнього препрелюбезного отця Гумецького. Сей довершив зачатє діло татунцем отверто не по фарисейски. На про-

повіді не говорив о згоді і братолюбю як татунцьо, но злучив ся з вірниками татунця—а більше з ніким. Коли комітет церковний на парафіяльнім мітингу вбрали і председатель Кирчів просив его оголосити в церкві, то о. Гумецький сказав: „Як коротко скаже“! Коли парафіяне хотіли, аби поміняв ся, з о. Левицьким з Майнерсвил, він сказав, що хотів би чотири роки процесуватись то не уступить з парохії джерзіситської, бо его партія се правдиві парафіяне. Ну і допровадив до крайної руїни нашу церкву. Люди поділились, не хотять платити на церкву, процеси знищили і пожерли те, що вплило і еще і тое не вистарчило. О. Гумецький і дяк воліли стратити по кілька місяців своєї платні, як припустити до якоїсь згоди—або вимуфуватись. Ось що сталося з колись славної джерзіситської парафії від часу гостини сивоволосого миротворця? Купа гнилі, крайний упадок!

І чи ви, отче Обушкевич, в силі привести сю парафію до якогось гаразду і поставити на той степен, на яким она стояла перед вашою гостиною? Чи годні ви привести ту братню любов і згodu, яка була за часів о. Підгорецького в нашій парохії. Чи о. Підгорецький може вам простити зневагу, якої від вас невинно і несправедливо дізнав? Чи люде, котрі працювали і щиро старались, остатній цент давали на дім божий і тішились, що ось будуть мати притулок, де зійдуть ся, помолять ся і забудуть своє горе і недолю, притулок, де наше молоде покоління мало вчитись любити нашу народність, нашу історію, а днес той Дім Божий через вас перемінив ся в дім ненависти, розбою і посьміховиска в очах чужого народу — чи ті люде можуть вам простити? О! на виспї питання самі в душі скажете: Ні, ні, ніколи!.. Хотяйбсьте і десять разів посьвячували сю церкву вашою скверною рукою, то нічого не допоможе.

Ви в імени сьв. крестанівечите працю добрих людей, котрі з гордостю, отверто признають ся, що суть синами матери Руси-України, ви в очах неосьвяченого і несьвідомого Русина представляєте таких людей як великих переступників, безбожників і т. п. на се тільки, щоб его позискати до свого тaborу. Ви скрито говорите перед владиками, що ви вірний, неперемінний уніят; перед своїми вірними невіразно, між твердими, що до великоруского племені і до православної віри належите, а доходи суть добрі з руского народу... Ой отченьку, набухали ви того фарисейства і того кривдолюбія на ваш похилий хребет! Подивіть ся на стежку вашого життя на американській Руси, що позаду вас. Значить від шенандорської

парохії, се був початок вашої весни, що там було кривди; дальше до Мейфілд, де допровадилисьте парохію до православія, а самі не перейшли. В Оліфант, Па., як ви там скривдили і наразили парохію на великі страти і як ходили присягати на корт в користь латинського бискупа. Пригадайте собі яку баламуту робили в Питсбургу, Бродок і деінде. Пригадайте гостину в Джерзі Ситі і єї наслідки...

Неповинні були ви вертати з Єрусалима в Америку, но їхати на Україну котру так ненавидите, до єї славної столиці Києва. Там є багато сьв. місць і там в Печерській Лаврі відпокутувати хоть третину ваших тяжких переступків за життя.

Ось і думки які зродила в мені причта о. Обушкевича.

По службі наші атец Гумецький беруть в руки сьв. крест, виходять на царські врата, як не крикнули (аж ім жили бочні на карку вистали — як дві сьвічки і очі аж білим зайшли) „нехай живіот руссеское братство в Равсаіс N, J.!!! І так три рази.

Коли о. Гумецький закінчували торжество словами, „нехай живіот“, го салоніст і практикований шпикар С. Барна набивав кейки в пиво і розкорковував палінку, (розумієсь зі свого складу) в гали церковній, в сьв. храмі Божім. Там де колись о. Підгорецький заборонював курити — там днес розливалось пиво, виска, була закуска, но то все на честь і славу Богу. Присутні гості і сьвічкогаси смачно запивали і закусовали і тішились що можуть принести Богу жертву — в сьв. домі по посвяченю... Ну на такі поправини і посвячення оплатить ся чоловікови іти... Або що, чи то не є по твердо-русски? Чи то не єсть після канонів восточної католической церкви, як татунцьо говорять? Або думаєте, що Барна такий дурний? Дістали музиканти, дістав піп, тай і Барна не відмачохи. Не міг нічого вторгувати в своїй коршмі, бо неділя — не вільно, тож уторгував за свій товар у сьвятім домі Божім, нехай Бог прийме. На тое люде офіровали, а сьвяченина так всім смакувала...

Радикал і парафіянин.

Просимо усіх хто має посилати нам гроші, посилати їх або поштовою моні-ордерами або драфтами на Нью Йорк а не чеками, бо ми від одного чека мусимо платити 10 центів за сколектована а кромі сего на такі чеки не можемо дістати грошей через два тижні, бо стільки менше більше триває сколектоване на Нью-Йоркського чека.

Редакція „Свободи“.

ЧОМУ РУСИНИ ГАЙДАМАКИ?

Як Ісуса Христа засудили жиди на смерть, тоді наїхало було до Єрусалима дуже багато різних народів, що були цікаві видіти його хоч раз. Коли-ж Христа вели вже на Голгофу розпинати, вони поуставляли ся всі громадами побіч дороги і чекали, доки не буде попри них переходити Ісус. На переді стояли Німці, далі Вірмени, Поляки, Русини і інші народи. Як Христос приблизив ся до Німців, ім стало жалє Христа; тому вони крикнули: випишім його! А Христос глянув на них і сказав: Будете писати до кінця сьвіта та сонця. І тепер де не подивись ся, в кожній канцелярії сидить якийсь Німчик, тай пише.

Йде Христос попри Вірменів і ім стало його жалє, тому пошукали щось поміж собою, а потому крикнули: Викупім його! А Христос глянув на них і сказав: Будете купувати доки сьвіта тай сонця. І тепер де не подивись ся і де не зобачиш Вірменина то він завжди купить, більше не займає ся нічим.

Йде далі Христос, приходить до польських шляхтичів і ім стало його жалє, тому поговорили з собою, тай крикнули: Викрадім його! А Христос поглянув на них і сказав: Будете красти поки сьвіта тай сонця. І тому то тепер де лише який банк, де лише яка каса, де то їх мусять польські шляхтичі обірасти.

Йде далі Христос, приходить коло Русинів. А ім такий жалє його, що страх. Лише глигнули на себе, тай крикнули: Відбиймо його! А Христос поглянув на них і сказав: Будете бити ся поки сьвіта тай сонця. Тому то Русини все били [ся; були козаками, били ся, були опришками, били ся, а й тепер Русинів називають гайдамаками за те, що не дають собі в кашу плювати, як треба, то й бють ся. І Русини будуть гайдамаками до кінця сьвіта, бо так ім призначив Христос.

На Хлопський Страйновий Фонд і Виборчий Боевий Фонд.

На хрестинах у п. Л. Вибеля в Cleveland, O. зібрав п. М. Бабій суму \$4.60. Жертвували слідуєчі: По 1 дол. М. Вибель; по 50 ц. Ів. Пудик, Г. Сік, М. Бабій, Т. Судик, М. Філяк, А. Качала; по 25 ц. Йосиф Альбрехт р. кат., М. Гбур; по 10 ц. М. Креп р. кат. Разом сума 4 дол. 60 цят.

З привички.

Суддя: — Чого сьвідок плаче?

Сьвідок: — Ах перепрашаю! Я забув, що я нині не оскаржений, лиш сьвідок.

1 3 —

На стації:

— Пане кондуктор, чи маю ще час попрощати ся з жінкою?

— То залежить, як давно ви жонаті.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:

о. Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906-1908.

Председатель:

Константин Карчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-председатель:

Іван Парилляк, Terryville, Conn.

Касієр:

Алексій Шармонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар реєстраційний:

Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Бель, Hoiyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Tlauger, Pa.
Ф. Полівка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:

о. Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакуца, Jessup, Pa.

Головний організатор:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!



„Союз“ — однією русо-американська організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.В разі утрати: а) обох очей ніг або рух \$1000.00,
б) однієї руки, ноги або ока \$300.00.

Свята отець родини в шпиталі божественних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить виписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписує ся money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас П. Секретарі, що приймаючи нових членів до Руского Нар. Союзу маєте від кожного нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який інший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів, взагалі!

На підставі ухвали IX. годовної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів скоче занятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас з'явиться ся до головного організатора. Пп. місцеві секретарі мають першешство.

С. Ядловський,
головний організатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скільки і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скільки членів позівало в братстві на ціле а скільки на половину посмертного. — Всі такі зміни треба написати на Місячний Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кожним розметом і ту картку по кождім мітингу або найдальше до 29-го заслати разом з деклараціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришло такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередній, а члени, котрих братство хотіло прийняти або вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замкає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозій Лабовський,
рекорд. секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отей книжки:
1) Книжку членів (імені-слова).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.
На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

Посмертні вісти



ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

ТЕЛЕФОН АНДРЕЙ член Р. Н. Союзу від. 4. Jersey City, N. J. помер Dec. 24. '906. Небі-щик походив з Угорщини села Тур, стол. Земилчу.

ФЕЦІЧ ПЕТРО член Р. Н. Союзу від. 40. Scranton, Pa. помер 15 Децембра 6. р. Небіщик походив з Галичини села Манов пов. Ліско.

Ч. 63. КВІТ \$400.00.

на чогириста доларів, котрі н. Стефан Лешета отримав яко посмертну заповість по жєні Людвіка Лешета з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. New Alexandria, Pa. 1906.

Свідки: Федько Косарич
Алек. Круль.
Николай Бич, секретар,
Алек. Круль, председатель.

Ч. 67. КВІТ \$200.00.

на двіста доларів, котрі п. Михайло Лазарик отримав яко надзвичайну заповість за утрату лівої ноги в Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. New Alexandria, Pa. 1906.

Свідки: Михайло Лазарик.
Михайло Стахур.
Александр Круль.
Николай Бич, секретар.
Александр Круль, предс.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Оголошене.

Отсею дорзгою подас ся до загальної відомости всім членам Р. Н. Союзу, належачим до від. 4. в Jersey City, N. J., що зі зглядку непорядків в тім відділі, мітинг переносить ся в галі церковної до галі п. Д. Голлода 38 Greene Str. Перший мітинг відбуде ся 13. січня 1907, точно о год. 2. пополудня. На сей мітинг має явити ся кождий член, щоби покінчити всі непорядки. Жаден член не сьміє вєслати на той мітинг свою дитину або жінку в заступстві, тільки має прийти сам, если сего не зробить буде уважатись що не хоче належати дальше в члени Р. Н. Союзу і яко такого виключить ся з членства. На тім мітингу буде відібратись також розмет до каси Р. Н. С.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

Jersey City, N. J., Dec. 24. 1906
К. Кирч, предс.
С. Ядловський, секр.
А. Шармонь, кас.

Оголошене.

Братство Усп. Пресвя. Богородиці, від. 139, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся 13-го януара. Члени повинні явитись всі під карою 50 цнт. для Франкліна а 1 дол. для Ойла Ситі.

Семен Романчак, предс.,
Іван Фрас, кас.,
Йосиф Романчак, секр.

Оголошене.

Братство Усп. Пресвя. Богородиці, від. 56 в Алегені, Па. вибрало на річний мітинг дия 11-го нов. слідуючий уряд на рік 1907: Іван Бурка, предс.; Василь Коцняк, вист. предс.; Іван Колудій, касієр; Йосиф Фрас, вист. кас.; Іван Бурка, секр.; Николай Бурка, вист. секр.; опікуни хорих: Афтап Олексик; в Міністері: Андрей Коцняк; в Ботлер: Йосиф Яничий; Василь Галайда, дверник.

Іван Бурка, предс.

Оголошене.

Братство сьв. Петра і Павла, від. 47. в Ембрідж, Па. повідомляє своїх членів що річний мітинг відбуде ся 13-го Січня 1907 р. в галі клубовій о год. 1-їй пополудня в слідуючій порядку:
1. справовданє касове за рік 1906;
2. приймає нових членів;
3. вибір нового уряду на р. 1907;
4. внесення і інтерполяції.
Котрий в членів не явить ся, запла-тить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Запрашаємо всіх Русинів, котрі ще не суть в жадній організації на сей мітинг. Будемо архимати нових членів бєв вступного до братства, а до Р. Н. С. зісли статутів.

П. Середняк, предс.

Оголошене.

Братство сьв. Василія Бел. від. 19. Р. Н. Союзу в Прайсебурзі, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Юрій Фалат, предс.; Стефан Турок, касієр; Стефан Сисак секр.; Андрей Сисак, ком.; Михайло Опришка, хорунжий; Михайло Турок, Іван Єдинак, і Андрей Галачак контр.; Іван Гашпір, дверник; Онуфер Фалат, Андрей Бенек, Іван Бди-нак, Осиф Сват, Трофій Цишура, довор-ці хорих; Михайло Фалат, записники; Іван Іуман, Ст. Романецкий, Андрей Адима, Ігак Імус, Ст. Торган, Ва-силь Галенда, Андрей Іуванка вибрані до полагоди справ братских. Честі і слава вам братя, що булисте усі уважні так, що мітинг скоро скінчив ся, Комітет братства:
Юрій Фалат, предс.,
Стефан Турок, касієр,
Стефан Сисак, секр.,
Р. О. Box 220, Priceburg, Pa.

Братство

Пр. Діан Марі від 123 в Скрантон, Па. вибрало нових урядників на рік 1907: Гр. Мрикало, предс.; Йосиф Запотоцький, секр.; Максим Ілук, касієр; Іван Тарас, записники; Василь Іруцелак, Кири-ло Волощук; і Тимко Назар, контрольно-рі; Михайло Най, капітан; Василь Лучанський, хорунжий; Стефан Меліш і Лука Костишин доворці хорих; Демко Меліш, дверник,
Йосиф Запотоцький, секр.

Братство

сьв. Отця Николая Р. Н. С. в Вилкс-бері, Па. вибрало на річний мітинг новий уряд на рік 1907: Микита Ковалишин, предс.; Стефан Лукач, касієр; Антон Шкрябак, секр.; Іван Воробій, вист. предс.; Василь Шкрябак, вист. кас.; Мих. Гадованський, вист. секр.; Дмитро Бучик, записники; Іван Бурко, Леся Савіцький і Мих. Гадованський контролери; Іван Бурко, доворець хорих; Гринько Воробій, дверник,
Антін Шкрябак, секр.

Братство

сьв. Петра і Павла від. 55. в Карнегі, Па. вибрало новий уряд на рік 1907: Микита Ковалишин, предс.; Стефан Лукач, касієр; Антон Шкрябак, секр.; Іван Воробій, вист. предс.; Василь Шкрябак, вист. кас.; Мих. Гадованський, вист. секр.; Дмитро Бучик, записники; Іван Бурко, Леся Савіцький і Мих. Гадованський контролери; Іван Бурко, доворець хорих; Гринько Воробій, дверник,
Антін Шкрябак, секр.

Братство

сьв. Арх. Михайла з Канонсбург, Па. вибрало новий уряд на рік 1907: Іван Валого, предс.; Василь Циган, секр.; Андрей Ончак, кас.; Василь Головач і Іван Берда доворці хорих; Імрих Добот, записники; Михайл Малиняк, опікун братства.
Василь Циган, секр.

Братство

Усп. Пр. Богор. від. 33. в Нортгемптон, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Гав. Онушак, предс.; Михайл Петрак, секр.; Мих. Чеплиняк, касієр; Мих. Мипак, брате. господар; Федір Рочняк, записники; Іван Домбровський, дверник; Петро Процахія, капітан; Йосиф Ієренда і Федір Рочняк в Нортгемптон, а Іван Михайчук в Сіментон, доворці хорих. Мітинг відбуде ся кождого місяця в послідню неділю.
Мих. Петрак, секр.

Братство

Пр. Богор. від. 86 Р. Н. С. в Оліфант, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Іван Савчак, предс.; М. Клим, вист. предс.; Іван Коцняк, секр.; Андрей Тарас, вист. секр.; Семен Митренко, касієр; М. Іваніцький, вист. кас.; контролери: Онуфрій Ковтко, М. Клим і Константин Кобан; Николай Гулячок, капітан; Андрей Гулячок, галла.
Іван Коцняк, секретар.

Братство

сьв. Андрей в Лорей, О. від. 128 Р. Н. С. вибрало на відбуду річний мітинг слідуючий новий уряд на рік 1907: Іван Шурет, предс.; Мих. Галачак, вист. предс.; А. Русенко, секр.; Іван Зовняк, касієр; Іван Пішко, записники; Андрей Метка і Андрей Ульско кон-тролери; Бартоломей Ульско і Стані-слав Мунтафор доворці хорих; Іван Голжик, дверник. Хто еще не належить до братства ані до Р. Н. С., нехай вступить тепер а не пожалує.
А. Русенко, секр.

Братство

Благос. Пр. Богородиці від 107 Р. Н. С. в Сьбір, Па. устроє річний мітинг дия 20-го Януара 1907 р. на Тома Євоню ч. 3 в слідуючюю програмою: 1) Справовданє касове за рік 1906. 2) Вибір нового уряду на рік 1907. 3) Внесення членів. 4) Внесення і інтерполяції. Просимо всіх явити ся точно під карою 50 цнт. для звичайного, а 1 дол. для урядника.
Гр. Ковалевич, секр.

Братство

сьв. Андрей від 76 Р. Н. С. в Нью-Йорку вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907:

Данило Павлик, предс.,
Павло Зятяк, касієр,
Андрій Павлик, секр.

Братство

сьв. Йована Хрестителя від. 36 Р. Н. С. в Скотдейл, Па. вибрало на річний мі-тингу новий уряд на рік 1907: Іван Ко-валь, предс.; Петро Солонинка, вист. предс.; Стефан Мілян, секр.; Ст. Коваль вист. секр.; Петро Кулинич, касієр; Фе-дір Пелеш, вист. кас.; Мих. Шведа, контролери; Лешко Коваль, вист. кас.; Дмитро Феш, доворець хорих; Василь Воднарчик, дверник; Петро Чулик, вист. дверник.
Ст. Мілян, секр.

Братство

сьв. Петра і Павла від. 102 Р. Н. С. в Клімленд, О. устроє річний мітинг дия 20-го Януара 1907 р., на котрий за-прошує всіх своїх членів під карою 50 цнт. для звичайного, а 1 дол. для уряд-ника. Мітинг відбуде ся в Рашіцо-вій галі, о 2. год. початок.
Лука Рабель, вист. секр.

Братство

сьв. Спас від. 29. Р. Н. С. в Рон, Па. вибрало ось такий новий уряд на рік 1907: Стефан Воднар, предс.; Андрей Грозов, секр.; Василь Полишак, касієр; Петро Грозов, контролери; Антін Гро-зов, пиславец. Мітинг відбуде ся кождої другої суботи о 7-їй год. вечером в хаті вдові Юлії Хавик.
Тимко Гуляк, секр.

Братство

сьв. Отця Николая від. 78 Р. Н. С. в Майнерсвил, Па. вибрало слідуючий новий уряд на р. 1907: Семко Бардон, предс.; Антін Гадук, вист. предс.; Дмитро Кішляр, секр.; Стефан Бончак, вист. секр.; Йосиф Вайда Касієр; Петро Подальський, дверник.
Дмитро Кішляр, секр.

Братство

Неп. Зач. Пр. Богор. від. 145 Р. Н. С. в Алтоні, Па. вибрало слідуючий новий уряд на р. 1907: Іван Артимович, предс., 1928 11th Ave.; Ф. Сенків, вист. предс.; Мих. Караван, 1928 11th Ave.; Іван Кучаковський, вист. секр.; Мих. Роба-кас, 1928 11th Ave.; Іван Пеліжан, вист. кас.; П. Самсон, контр.; Л. По-славський, дверник; надврателі хорих: І. Наконечний, 1423 13th Ave., Altoona Pa. і М. Куличик, Box 562, Holidays-durg, Pa. М. Беднарчик, капітан.
Мих. Караван, секр.

Оголошене.

Уряд Сестр. сьв. Любові від. 83 в Кар-негі, Па. вибрало слідуючий уряд на р. 1907: Теодозія Пронько, предс.; Надя Максимович, касієрка; Параска Юрчак, секретарка; Параска Вонк, організ-аторка старших; Надя Шербо, організ-аторка дітей.
Параска Юрчак, секр.

Братство

сьв. Арх. Михайла від. 31 в Еліонор, Па. устроє річний мітинг о 2. год. попол. дия 13-го Януара 1907. Прому всіх чле-нів явити ся точно під карою 25 цнт., і врівняти всі валогости за р. 1907.
Осип Бобалка, секр.

Великий бал

устроє дия 22-го Януара братство сьв. Йована Хрестителя в Пітсбург, Па. в своїй паравільній галі на 7-їй улиці С. С. Просимо усіх так своїх як і до-сколицяч Русинів прийти повеселитись та розвартася хоч на часочок. Музика знаменита, перекуска до вибору, а вже наші молоденькі братчики обслужать всіх, що не пожадують. Тікети для мужчин 50 ц., для женщин 25 ц. Поча-ток о 7-їй год. вечером.
Комітет баловий:
Іван Пастарчак,
Іван Баган,
Петро Лежак,
Андрій Стеценчак,
Ісидер Костюк.

Де є?

Хто хоче шукати своїх крайнів че-рев нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Поміжком

свого старшак Асафела Седра, котрий приїхав до Америки тому пару місяців. Хто би о ній знав або віа сам, хай аголосить ся на адресу:
John Swerda, [Ambridge, Pa.]

Поміжком

свого приятеля Василя Мартинюка, ро-дом зі Стеценя, спитати його про мітинг. Хто би знав о ній, або він сам, хай звольте написати на адресу:
Mikolaj Mojzyk, 54 Elizabeth St.,
P. O. Ottawa, Ont., Can.

Потреба

доброго дякоучителя до Ботлер, Па. Го-лоситесь листовно в залученєм свідочстві на адресу:
Rev. Basil Hrywnak, Butler, Pa.

Переписка Редакції.

„Двом в Закладі“. І заклад виграєтє і домо навчатєсь, як протягаєтє самі історію Руск-України. В ред. „Свобода“ можна набути дії історії: „Исторія-дальний народ“ — 20 цнт. і „Исторія Руск“ в ображєннєх — 19 цнт. Адреси не подальше ніжкої.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Січень.			
3	Ч.	Юліян	
4	П.	Андрій	
5	С.	10 муч. в Крсті	
6	Ч.	Перед. Родж.	
7	П.	Роджест. Хр.	
8	В.	Собор Пр. Бог.	
9	С.	Стефана перв.	

Звертаємо увагу усіх інтересованих на се, що „Свобода“ перенесена до Нью-Йорку, тому всякі пєсь-ма до нас треба адресува-ти так:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.Ми ! застановили ви-силку „Свободи“ всім тим передплатникам, що не ма-ють заплаченої „Свободи“ наперед — а то з сеї при-чини, що поштовий уряд, видав нове розпорядженє, на підставі котрого не віль-но посилати враз з други-ми часописами часописей для тих, що довжні за пе-редплату. Проте, хто хоче дальше „Свободу“ дістава-ти, звольте вирівняти свій довг, хтож не хоче єї, зво-лить нас про се повідомити.
Редакція „Свободи“.

П. Кіндрат Демчик з Sayre, Pa., член Р. Н. Со-юзу, відїхав до старого краю. Однак не перестав бути членом „Союза“, по-заяк зобов'язав ся платити точно членські вкладки.

Пробудженє українсь-кого народу в Росії по-ступає скорим кроком вне-ред. По при освідомлюва-не політичне йде праця культурно-національна. У-країнська школа так наро-дна, як середна і найвиш-ша являєсь тепер одною з найважніших справ куль-турно-національних дома-гань української суспіль-ности. На київському уні-верзитеті 1430 студентів-Українців (більше чим всіх академиків-Українців в Га-личині) внесло до універс. сенату петицію, в якій до-магають ся основаня укра-їнських катедр (лекцій), укр. літератури, історії і права. Акція київських сту-дентів відбилась відгомо-ном по всій Україні і від усюди написались на їх а-дресу сердечні заяви спів-чуття і заохоти до загаль-ної борби о свої права. Че-ма ні одного місточка, звід-каб не відозвав ся менший чи більший гурток свідом-их синів України в сій справі. — Дальше міністер-ство просвіти зівозило, щоби скрізь по гімназіях, де тільки зажадують свого учні, подавало ся лекції укра-їнської мови. Словом заво-рушилась Україна. І где тая в освіті сила, щоб в бігу єї оцицля?

Гр.-кат. єпископство в Америці буде вже небавом обсаджено. Місце нинішнього т. зв. „візитатора“, котрого іменували гр.-кат. мадяронські єпископи в порозумінню з мадярським правительством, обійме єпископ. Новий гр.-кат. американський єпископ не буде самостійний, а лише буде вікарієм і єпископом *in partibus infidelium*. Буде мати більшу власть, як нинішній візитатор, але все таки буде підчинений римокатолицькому єпископові. Папа заіменує правдоподібно одного з тих кандидатів, якого представлять американські єпископи. Кажуть, що римська курия буде числити ся рівно з жандармом угорського правительства, яке боїть ся, щоби рускі емігранти, які вертають домів, не заносили з Америки національної свідомости, бо се сприяло би наміри мадярського правительства в мадяризації угорських Русинів.

Часопис „Кієвская Старина“, що виходила в Києві 25 літ і друковалась російською мовою, з новим роком міняє назву (буде звати ся „Україна“) і буде видавати ся українською мовою.

Питомці духовної семінарії в Полтаві, на Україні, уряджували недавно літературно-музикальний вечір. В вечері було багато ідейности та щирости, а стіни галі, в якій відбував ся вечір, украшав між инчими портрет пок. Мих. Драгоманова.

Найсвятійший Синод зборив ся священникам належати до політичних партій. В наслідок сего поступовіші священники збирають ся разом і протестують проти такого вчинку Синоду.

Міністер Столипін відобрав з пермської губернії таку телеграму: „Прошу Ваше Високопревосходительство оборонити нас від нападу тутешніх поліційних урядників. Вночі они ломають двері, вривають ся в доми, рубають, стріляють, витягають роздягнених людей за ноги на мороз“. Гарна поліція — нема що й казати.

За оден тиждень від 5-го до 12-го грудня в Росії розстрілено военно-полевим судом 47 людей, арештовано 6 тайних друкарів та багато революціонерів. В тім самім часі лучилась 37 політичних убійств та замахів і ограблено більше як 54.000 рублів.

До недавна ще Фінляндія не видавала політичних втікачів Росії, але послідніми часами фінляндський Сенат приказав урядникам арештувати російських втікачів на жадане російської поліції.

В містах Александрії і Єлисаветграді на Україні засновано товариства „Просвіта“.

Закон про паспорт в Росії значно подіпшений.

Тепер селяне і другі люди мають право брати собі безсрочні паспортні книжки не тільки в волостних правліннях, але і в „местних полицейских управлениях“, а по столицях і від участкавого пристава. Недоїмка і „неплатеж сборов“ ні в якім разі не відбирають чоловікові права брати собі паспорт, рівнож і сільські общества не мають права заборонити видати паспорт. Поліція не сміє відбирати паспортів за недоплату зборів.

Процес проти учасників угорського повстання в (1905 р.) скінчив ся минулого місяця. Підчас розправи показало ся, що між арештованими майже не було людей, що належали до революційних партій, а всі попали на лаву оскаржених більш менш припадково. Адвокат говорив: „Драгуни стріляли в натовп людей і зразуж виросли барикади. Вирослиж они не через те, що був вироблений такий план, а через те, що всі невдоволені таким способом побачили можливість виявити свій гнів“. Між оскарженими було много молодих людей, але були і старші, оден приміром мав 68 літ. Прокуратор в своїй сегодінній промові домагав ся, аби всіх оскаржених покарати смертю, але судді присяжні відкинули такий засуд, в наслідок чого засуджено на каторжні роботи одного на 8, другого на 3 роки, чотирнадцять віддано в арештанські роти від 1 до 3 літ, а шістнадцятьох оправдано.

Голод в Росії. Кн. Львов, що повернув недавно до Петербурга з довгої об'їздки околиць навіщених голодом, подає тепер в часописах страшний образ того, що бачив. Нема тут бесіди про голодову смерть звичайнім економічним значінню, нарід справді вмирає. Нарід живе з дня на день без найменшої надії удержати ся при життю до весни. Жнива завели цілком вито; нема поживи ні для людей ні худоби. На просторі поверх тисяч верст кн. Львов бачив лише в кільканайцяти селах по кілька селян, що мали ще малий засіб збіжжя, хований від 5 до 10 літ. Худоба й коні продають ся за безцін. Коні одіюють ся після вартости шкіри, по 6 до 8 рублів, корови по 9 до 10, вівці по півтора рубля. Стара солома, здерта зі стріх, продає ся по 3 до 4 рублів за один віз. В деяких сторах нарід живить ся яким-будь зілем або ходять далеко до правительствених лісів на дубове листе, яке служить за поживу ему та худобі. Не лиш селяне не мають вже коний, але не має їх багато менших земських властителів, що до недавна мали ся добре. В однім повіті знайшов Львов на 33 сіл тільки сім місцевостий, де до житної муки не подавали жолудиною до випікання хліба. В многих місцевостях іншого хліба крім жолудиною зовсім нема.

Такий хліб виглядає як зроблений з мерви та землі. Се головна пожива мільйонів людей від вересня, але й того мадо. Не дивниці, що люди виглядають на лиця як крейда, нарікають вічно на жолудкові бої і падають жертвою всяких недуг, між иншим також тифу. І то все вже в грудні! Що буде за 6 до 7 місяців? Правительствена поміч зовсім недостаточна, а рівночасно власті забороняють організувати ратушкові комітети, псбоючесь, щоб не стались огнищами революційної пропаганди.

Народ російський гине з голоду, а гроші призначені на підмогу голодуючим видає Гурко товариш міністра різниці на якісь пані і коханки. Ось що доносять газети: Звісна річ, що бувша Дума ухвалила 15 мільйонів на підмогу для голодуючих. Суму сю передає спеціальній комісії, якої головою іменовано Гурка. Комісія зажадала еще 55 мільйонів для тихже самих голодуючих. Грішми сими управляв Гурко без ніякої контролі. Доставу збіжжя віддав якомусь Лідвалеві, властителю торговельної фірми і двоох обдвожених каменщиків. Лідваль мав доставити до кінця с. р. 10 мільйонів пудів жита по ціні 85 коп., на що дістав 800.000 рублів задатку. Однак до сеї пори замість 13.000 вагонів доставив він ледви 500 вагонів, але й то зіпсованого, або з піском змішаного жита. На тім зобовязане Лідвала скінчило ся. Ціла ся справа вийшла тепер на яв, та заробила в Росії страшного галасу. І так показало ся, що Лідваль зовсім не може доставити потрібного після зобовязання збіжжя, бо він такими справами ніколи не займав ся; а дістав так великий задаток, без найменшої запоруки, за посередництвом якоїсь пані. Дальше показало ся, що за Лідвала заплачено Гурко півтора мільйона рублів довгу до банку. А тимчасом нарід пухне в голоду та благає помічи.

В селі Долинянах під Городком, в Галичині, жандарм переходячи дорогою, почув войки жінчини, котру чоловік бив немилосердно. Жандарм станув в обороні жінчини, а тим розарений чоловік кинув ся на него з сокирою. Нападений штовхнув селянина багнетом в груди і убив на місці.

Огні. В Батятичах в Галичині, жовківського повіта, згоріли 4 господарські загороди. Шкоду одіюють на 6000 корон — Нафільварку в Тростанці, добромилського повіта, згоріла стаїня з 41 штуками худоби. Шкода виносить 16.000 корон. — В Колодівці під Станиславом згоріло оноді 7 селянських заго-род.

Всячина.

Як живуть земські вчителі в лубенському повіті в Росії. Учителі Антін Дручевський прислав в земську управу список, скільки вчитель одержує і скільки мусить витратити. Одержує вчитель із земства 25 карбованців на місяць. Витрачає за місяць на одержу і на харч, як що харчується в кого небудь — 25 руб. 71 коп. Як же харчується сам, то тоді на місяць мусить витратити 29 руб. 86 коп., бо тоді ж мусить наймати наймичку, і платити їй 8 карб. на її харчах. Таким чином, як що вчитель харчується в людей, то йому не стане 71 коп. на місяць. Як що ж харчуватиметь ся дома, то не ставатиме 4 руб. 86 коп.

Ось список того, скільки чого купує собі вчитель на місяць.

Квас і буряки 90 коп., капуста 50 коп., картопля 50 коп., 30 фун. м'яса 2 р. 70 коп., масло 1 р. 60 коп., сало (4 хунт) 70 коп., крупа всякі 40 коп., хліб житній 60 коп.

Роскоші невеликі: фунт м'яса на день та фунт сала на тиждень. А про молоко й згадки немає. І все ж і на такий харч не стає вчительської плати. На книжку, на газету, на марку, щоб листи комусь послати, на поїздку кудись — не востає ся нічого. Це ж так, як що вчитель одинокий. А як що він, на лихо собі, оженив ся, то що ж тоді має робити?

І жабя до так тільки в лубенському повіті?

Коли вчити ся чужих мов. Найкрасший час до вивчення чужої мови є від 8 до 9 року життя. В тих роках починає ся нова доба в діточім життю, що проявляє ся замилованем висказувати свої думки в иншій формі, як сего дозволяє рідна мова. Дитина має тоді приємність у вишукуваню нових слів, перекручуваню знаних і т. п. Та доба триває менше більше 4 роки. Сей час найкрасший до виучування чужих мов. Коли ж дитина учить ся чужої мови пізніше, то не буде ніколи добре нею говорити.

Самоубийства в австрійській армії. Штабовий лікар др. Мирдач уложив статистику самоубийств в австро-угорській армії в періоді 1894—1903. По офіційним виказам виносить число випадків самоубийств, що скінчили ся смертю 3.101, каліцтвом 861. На перший рік служби припадає пересічно 310 самоубийств із смертельним кінцем і 86 каліцтв. Найбільше випадків самоубийств виказують місяці падолист до січня, найменше серпень і вересень. Що до поодиноких родів оружжя, виказують найбільше самоубийств піоніри, найменше артилеристи. Найбільше число самоубийств виказують корпуси в Празі, Перемишлі і в Пресбурзі.

Рахунок Япану за удержане російських пінників виносить 50 мільйонів рублів і вістав представлений російському правительству ще з кінцем жовтня. „Русское Слово“ доносить, що російське правительсто ще не виїввало сего рахунку, бо вічавлене російського рахунку за удержане япанських пінників ще не зкінчене.

Як виглядає тепер Порт Артура. Відд Портурт — як описує оден німецький промисловець — „вигадує наглядно бої, а дені недавно. З одної сторони видко вистаючі понад філами останки російської канонірки, дальше щогли кораблів, затоплених Япандями, щоби замкнути вхід до порту. Я висів на беріг — пише агаданий промисловець — в поганій портовій дільниці, де не стрінув нікого крім кількох Хінців та Япанців. Хінська дорожка завезла мене до нового міста, де давнійше мешкали Європейці. Ми минали заедно купи румовища і на пів збурені доми. В європейській дільниці майже всі доми мають сліди бомбардації. Нігде нема шиб у вікнах, а мурах видко глибокі ями, вирвані дванайцять цалевими гранатами. В цілій дільниці панує гробова тишина. Європейців лишилось в пристани не більше як тузин, а загранична торгівля упала зовсім. Япанці не хотять впустити Європейців до міста, а самі займають ся тільки фортифікованем горбів. Про полагоджене торговельних інтересів не було для мене бесіди. Я рад-не-рад мусів з нічим вертати.

Агітатор.

Скриплять шибениці, по тюрмах духота, в Сибірі нема місця! — І не дивниці! — Бо коли приглянеш ся всім „внутрішнім ворогам“ в калужській губернії, живдринським повіті пасла ся худоба біля села. Настав вечір — пора гнати худобу до села. Пастух замахнув

Приміром такий ворог: в калужській губернії, живдринським повіті пасла ся худоба біля села. Настав вечір — пора гнати худобу до села. Пастух замахнув

Лиш для свідомих робітників
спровадили ми з Черновець на Буковині
Календар „Веселка“
і продаємо з оплатою почти по 50 центів.

У нас можна також дістати:

Книжки шкільні: Букварі, читанки: II., III., IV., Движиму азбуку для научення старших читати, провідники;

Книжки церковні: Молитвенники, піснесловці, ізборники, псалтирі, біблій, жита святих, катехизми, коляди;

І 4

Книжки світського змісту: Повісті, оповідання, казки, поради лікарські, співаники, штуки театральні, історії, поезії, твори письменників і инші.

Цінники на жадане висилаємо даром.

Гроші треба посилати враз з замовленем.

Писіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, BOX 128, SCRANTON PA.

— Хто прислав нам 2 дол. на Біблію в Mundare, Alta, Can., владать подати своє імя і навіско, бо інакше посилка не може бути ему доручена.

Заряд Рускої Книгарні.

ши ся батоном закричав:
— Ну, худібно, підіймай ся, від старих порядків відікай ся — і заграв на дутці „марсилянку“.

Якраз в той час проїжджав з козаками пристав Лавров і „Стої!“ закричав остро на свою дружину: „Арештувати агітатора“!

Козаки кинули ся до пастуха, вхопили його бідного і потягнули в тюрму.

Ось вам і „внутрішній ворог“, ось агітатор серед баранячого і волового мяса. Мабуть побояв ся пристав, щоби не пішов революційний рух поміж сільських ба-чанів та телят.

Бідний пастуше! Забють те в дуби, та пішлить десь, Сибір. А не берися бунту ти овець; коли сви-ні спля, нехай сплять і вівці.

С Ъ М Ъ Н Е.

По америк тськи. (автентичне). (На уді ре-лігії).

— Хто дав священ-ко-ви власть відпускати гр-?

— Малий Джан: Ко-панія.

Забобонний.

Пані: (до волоцюги) — Дістанете сьнідане, як порубаєте мені отсе поліно.

Волоцюга: — Гм... що то нині за день?

Пані: — Понеділок.

Волоцюга: — В такім ра-зі прийду завтра.

Бізнесмен.

— Іди, що ти би робив, як би ся виграв великий лось?

— Перше почислив бим, чи виплатили мені вск-суму.

Зреванжована.

— Молодий урядник: (ви-ставляє панночці паспорт) очи:—чорні; уста:—маленькі; стан:—стрункий.

— Панна: Ви, пане секретар, також красний муж-чина.

...отже через „газету“ за-пізнав ся ваш товариш з дівчиною?... чи живе з нею щасливо?

— Сумніваю ся, бо за-раз по весілю перестав пла-тити за газету.

Лиш 30 доларів!
За шифкарту з Роттердаму до Нью Йорку
або з Нью Йорку до Роттердама.
Дорога морем триває 9 днів.
Кораблі відходять:

3 Нью Йорку:
В Четвер, Януара 3, 1907, в полудне.
В Вівторок, Януара 15, 1907, "
В Вівторок, Фебруара 26, "
В Вівторок, Марта 12, "
В Вівторок, Марта 26, "
В Вівторок, Априля 2, "

3 Роттердаму:
Фебруара 8, 1907, Марта 8, "
Фебруара 22, 1907, Марта 15, "
Дорога з Нью Йорку до Роттердаму триває 9 днів,
з Нью Йорку до Лібава 13 днів.

Ціни шифкарт раз з білетами колієвими з Нью Йорку до краю або назад:

До Бродів	38.10	До Підвслочиск	38.45
" Вудпегу	37.55	" Перемішля	37.20
" Червоць	38.75	" Тернополя	38.25
" Права	37.55	" Тарнова	36.35
" Яс	36.90	" Унгвара	38.35
" Кова	35.95	" Кошиць	37.55
" Явова	37.65		

До Нью Йорку до Лібава коштує шифкарта 37.00.
3 Лібава до Нью Йорку 31.50.
Від дитий низше року платити ся через воду \$2.00;
від року до 12 літ пів шифкарти.
На американських залізницях платять діти від 5 до 12 літ пів тикету, до 5 літ ідуть дармо.
Продаємо також білети колієві враз з шифкартами по зниженій ціні з краю до різних міст Сполучених Держав і Канади.

Також шифкарти з білетами колієвими до Росії і з Росії.
Ближші інформації, шифкарти і білети колієві можете дістати в Реданції „Свободи“
Jno. J. Ardan, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Чи чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?
Ми пішлемо Ваші гроші до краю за ту саму дїну, що і чужі агенти або і танше, а може ще скорше і безпечнійше як чужий.

Посилаємо корони по слїдуючій ціні:

5 корон за	1 дол. 17 цт.	170 корон за	34 дол. 88 цт.
10 " " 2 " 20 "		180 " " 36 " 92 "	
20 " " 4 " 25 "		190 " " 38 " 96 "	
30 " " 6 " 28 "		200 " " 41 " — "	
40 " " 8 " 34 "		300 " " 61 " 45 "	
50 " " 10 " 37 "		400 " " 81 " 85 "	
60 " " 12 " 42 "		500 " " 102 " 25 "	
70 " " 14 " 46 "		600 " " 122 " 90 "	
80 " " 16 " 50 "		700 " " 143 " 40 "	
90 " " 18 " 55 "		800 " " 163 " 70 "	
100 " " 20 " 60 "		900 " " 184 " 30 "	
110 " " 22 " 64 "		1000 " " 204 " 80 "	
120 " " 24 " 68 "		2000 " " 409 " 50 "	
130 " " 26 " 72 "		3000 " " 614 " 30 "	
140 " " 28 " 76 "		4000 " " 816 " 50 "	
150 " " 30 " 80 "		5000 " " 1021 " — "	
160 " " 32 " 84 "			

Рублі:

5 Рублів за 2 дол. 85 цт.	80 рублів за 41 дол. 95 цт.
10 " " 5 " 45 "	90 " " 47 " 15 "
20 " " 10 " 65 "	100 " " 52 " 20 "
30 " " 15 " 85 "	200 " " 104 " 40 "
40 " " 21 " 10 "	400 " " 209 " "
50 " " 26 " 30 "	600 " " 313 " 50 "
60 " " 31 " 50 "	800 " " 418 " "
70 " " 36 " 70 "	1000 " " 522 " "

Адрес:
Jno. J. Ardan,
184 Hudson St., New York, N. Y.

Хто бажає інформації про Бритийську Колумбію нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk,
Vancouver, B. C., Canada.
Box 482,

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичний
Повинна гроші на пралерги. Заступає в справах кримінальних і цивільних.
Офіс: 910-911 Meats Bldg., Scranton, Pa.
Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa.
Розуміє по руски, польски і словацки.

Російська Охотничья Флота

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересідання великими двошрубовими, шкаторин пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.
Ціна шифкарт:
3 Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа каюта 30 дол.

3 Нью Йорку до Лібава: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа каюта 37 дол.
3 Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44, третя класа каюта 34 дол.

Кораблі відходять з Нью Йорку „Петербург“: Четвер, 3-го січня в полудне.
„Смоленск“: Вторник 15 Януара в полудне.
Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
31-33 Broadway, New York.



Ся \$30 годинка за 1.50 дол. на місяць.
Найліпша спосібність купити золотом повну годинку по номінальній ціні. Коверта є повна ширини 30-ти і має гарячу на 20 літ гарантію. Осередок дуже добрий, 17 канієлів. Має затворений регулятор і не випадає на міну. Для тих хто люблять годинку, яка тримає добрий час, се як раз годинка — а ціна в сторі не купити є і назве 30 дол. Щоби розголосити сю годинку як найкращу, впротязі слїдуючих 30 днів вишлемо єї кождому за 15 дол., в котрих 6 дол. і експрес заплатає кої годинка до вас прийде, експресовому агенту, а 9 дол. заплатає місячними ратами по 1.50 дол. на місяць. Если приплате 6 дол. в заовлені, вишлемо вам годинку редістрівану поштою і ланцюжок в подарунок. Як бачите, то після заплати 6 доларів годинка є вашою власністю. Ми віримо вам і знаємо, що решту 9 дол. сплатити нам місячними ратами. Ся хочете заплатити за годинку готівкою, продамо вам єї за 13.50 дол. Пишіть чи листати вам жіночий чи мужський годинник і в однокі ковертою чи двома.
M. Rech & Co., Dept. 319,
161 Randolph Str., Chicago, Ill.

— Хто приплате мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому вишлю в презенті або малу Австрійську або Америку, або краску книжку до молень.
John Nemeth,
457 Washington Str. New York City.

Коли посилаете адреси, напийміть, що вичиталисьте оголошене в „Свободі“.
Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна єго бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Виробляє
Братські відзнаки, Шапки, Пояси, Уніформи, Фани Шовкові вовняні.
Old Phone 584-B
SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your new dealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Peace etc. No free copies.
CHARLES H. KEMP & COMPANY, Publishers,
59 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Позолочувану Годинку за \$3.98 ніхто доси не продавав.
Ми пішлемо Вам до оглядї сїю гарну 14-каратним золотом Подвійно Золочену годинку C. O. D. за \$3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 літ і ланцюжок в кождою годинку. Ся годинка не чорнає як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-доларова щиро золота годинка, а деякі купці продають єї по \$10.00. Ся пішлате вперед \$3.98 дамо вам в дарунок перстень або ніж і оплатимо редістріванку пошту через що не будете мусїти платити експресу.
Дармо одна годинка сля купити або спродаете шість. Пишіть чи прислати вам мужеску чи жіночу годинку. 34-38
Globe Mds Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.



Годинка на ціле житє \$5.95

Правдивий 14 к. Золотом повнений а не позолочуваний годинник стемілюваний в середній „14 к. гарантований на 20 літ“.
Виглядає як щиро золотий годинник але є сильнійший, гарно гравірований або простий в никелевім Американським осередком, камінями, волосом і білим емаліюваним циферблатом; можете єго дістати в якій щобув величній, мужеский цимур 12 або 16 і жіночий, цимур 6 або 8. Висилаєм експресом C. O. D. і повналяємо єго оглядати перед заплачеєм. Сля переконаєм ся, що се найліпший годинник за сї гроші, заплати агентами \$5.95 і кошти експресу. Гарний ланцюжок додаєм даром, а хто приплате вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий ланцюжок і хрест даром і заоплатить кошти експресу. Не бій ся: ми стоїмо за се, що говоримо. Той сам годинник в осередком Elgin о \$2.00 більше. Пишіть авривно що хочете.
CROWN JEWELRY CO.
Dept. 166, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Одинокий
русский адвокат і нотар
з Галичини
Др. Юліян Чупка.
Всі справи в судах і у скваєрів в повітах Люберне і Лякаванна.
Всі справи судові, повновласті, контракти, справи війскові в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.
Приїжджає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечером.
402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

Ф. Памм, Братів, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилає слави в цілім світі анані годинки кишенькові „ROSKOPF“ докладно на мінути урегульовані по 2 дол. Ті самі правдиві патентовані 4 дол., ті самі в трьома срібними накривками урядово стемілювані 5 долар. Ті самі правдиві патентовані 7 дол. Ланцюжки срібні урядово стемілювані 1 дол. міцнійші 1.50 дол., дуже міцні 2 дол. При заовленію пошлежть відповідну квету прислати. Оплата від пакки до Америки златосєть 50 центів. На ждаєне посилает великий Любосєрєний ціник дармо і оплатно.

Даремні Фарми!
Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселєнцям найгарнійшу землю коєсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводять ся.
Великий Канадійський Північний Захід.
Сля так, то не ваведодїти писати малу суму, бо лиш єї як річку оплату на однокі руску часосїнь в Канаді, чаєосїнь яка що тижня переповнена фактами про поступ сєго краю, зобовязєє мїз Русинами там поселєнцям.
Руско-Англійський і Англійсько-Русний Тлумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вийтє ся скоро по англійськи. Написана і надрукована так, щоб заспокоїти жєданий Русинів в Америці і Канаді. Мало помичних і поучаючих віддїлє. Ціна \$1.50.
Канадійський Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Руска Щадниця в Перемішлі
принймає вкладки щадничі щоденно в годинах урядових і опроцентує їх на 4 процент, починаючи вже від слїдуючого дня по дні аложєня і процентують ся до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Рускій Щадницї“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, листами грошевыми, чеками Почтової Щадницї, котрі Дирекція щадничї на жалєне безплатно достарчає, в філіях банку австро-угорського на рахунок „Рускої Щадницї“ в товариствах: „Взаїмного кредиту „Дністер“ у Львові, „Краєвий Сєлєс кредитовий“ у Львові і „Банк звязковий“ в Станиславові.

„РУСКА ШАДНИЦЯ“ удїляє позичок:
а) гіпотечних, піврічними амортизаційними ратами платних на 5 процент на протяз літ 10—50 після вибору позичачючого;
б) на льомбард ефектів на 5 і пів процент;
в) на есконт векслів на 6 процент, на векслї переказанї за 3—6 місяців платні.

Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.
Всяких інформацій і друкаї удїляє канцелярія „Рускої Щадницї“ ул. Косцюшка, Народний Дім I. поверх, щоденно безкористно в годинах урядових від 9—1 год. кромї неділь і руских свьят.

Після §. 14. устава „Рускої Щадницї“, через ц. к. мїністерство справ внутрішних затвердженого, вкладки в товаристві „Руска Щадниця“ в Перемішлі надають ся до локвації капіталів публічних, фондацийних і т. п., має отже „Руска Щадниця“ обовязку публічнр.
Дирекція Рускої Щадницї в Перемішлі.
Крил. о. І. Стрийский. Д-р Т. Кормош. Ал. Ярема.

Народний Банк
402 S. Washington Ave.
на розі River St.
Там де була Бравна аптіка.
SCRANTON, PA.

Гроші найліпше посилати через сей Банк, бо через 12 днів суть виплачені.
Шифкарти по 30 доларів.
Нотаріально-адвокатська канцелярія.
Продає молитєвнї книжки і свьітські читанки.
Не вваудате!
Народний Банк, 402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.

ЧИТАЙТЕ І
Списє книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.	Історія українського народу.....20 ц.
* Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.	* Навєрнений Грішник.....20 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.	Новий Завіт.....4 дол.
Бєсєла книжочка з образами.....30 ц.	Образки і загадки.....10 ц.
* В Старій і Новій крає.....25 ц.	Оповіданя.....15 ц.
* Гріхи мїлїонерів і т. п. С. 7.....15 ц.	Оповіданя про вєдєрх богів.....10 ц.
Дєщо в історії православної мислї в Америці.....10 ц.	Про відєтупників від рос. православія.....10 ц.
Дєщо про вїїрїтє.....30 ц.	* Про кутро вимїї.....25 ц.
* Дві лєвади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підєємні скарєвї.....25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога.....15 ц.	Писальнр.....1 дол.
* С. 6.....15 ц.	Романа Польєс, в Руском.....10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	Руско-англійський словарєць.....20 ц.
Жовїтє.....10 ц.	* Релїгійні вірованя старинних народів.....20 ц.
Журавлї.....15 ц.	Смерть.....10 ц.
Житє ієсуса Христа.....1.50 дол.	* Стародавні казки та оповіданя.....15 ц.
* Житє, зарібєк, орєчєвїї і т. п. в Спол. Дєржавєх.....15 ц.	* Сєповї людє.....15 ц.
Зуб єа зуб.....10 ц.	* Стражк.....20 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	Уаїє в Америці.....20 ц.
Історія Руси в образах.....10 ц.	* Хто є чого жє.....15 ц.
Капітал і праца.....15 ц.	Які то є людє на землї, в 20 образах.....50 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
* Калєндар.....25 ц.	* Через кордон.....15 ц.
Марія.....10 ц.	

Атлєє цілого свьіта, атлєїський 105 мап, над 300 сторін, подає іменє і людїєсть 40.000 мїєт цілого свьіта 1 дол.
Мана Сполучених Дєржав і цілого свьіта 4 стопи широка а 6 стїп довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.
Swoboda, 184 Hudson St., New York

Оден з найбільших броварів в Америці.
ВАРІТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
„Хто лиш раз по-Голова від него коштує сєго пива, ніколі не болить, то иншого вже не боєсть здоровє і буде пїти. поживнє.“
НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.